

Copernicus Festival 2018: Przypadek

2018-04-14

W dniach 22-27 maja zapraszamy na piątą edycję naukowo-kulturalnego Copernicus Festival poświęconej przypadkowi. Przypadek i pokrewne mu pojęcia - konieczność i prawdopodobieństwo - odgrywają kluczową rolę w rozmaitych dziedzinach nauki i sztuki. W trakcie festiwalu będzie okazja spotkać się m.in. z wybitnym psychologiem Danem Gilbertem, ekonomistą Robertem H. Frankiem, o roli przypadku w literaturze porozmawiać z Adamem Zagajewskim czy Olgą Tokarczuk, zastanowić się nad sztuką generowaną przez maszyny wraz z Albertem Barque-Duranem, a wieczorami posłuchać koncertów takich gwiazd, jak John Tilbury czy PabloPavo.

Przypadek i pokrewne mu pojęcia - konieczność i prawdopodobieństwo - odgrywają kluczową rolę w rozmaitych dziedzinach nauki. W fizyce i kosmologii dyskusja wokół przypadku splata się z pytaniem o determinizm praw przyrody. Problem ten jest szczególnie widoczny w odniesieniu do mechaniki kwantowej, a spór pomiędzy Einsteinem i Bohrem o to, czy probabilistyczne równania mechaniki kwantowej są ostatecznym opisem rzeczywistości, stanowił jedną z najważniejszych debat ubiegłego wieku. W naukach kognitywnych dyskusja wokół przypadku nieodmiennie prowadzi do pytania o to, skąd wziął się umysł i czy jest on wolny przy podejmowaniu decyzji. Odkrycia psychologów i neurobiologów każą nam w nowym świetle spojrzeć na stary filozoficzny problem istnienia wolnej woli. Problem przypadku wykracza jednak poza naukę, stanowiąc kluczową kwestię dla ogólnej wizji świata. Pytanie o to, czy świat jest zdeterminowany, czy też - w mniejszym lub większym zakresie - rządzi nim przypadek, wpisuje się w długą historię sporów filozoficznych i teologicznych, które za pośrednictwem literatury i sztuki współkształtują od wieków naszą kulturę. Przypadek i konieczność nie są tylko przedmiotem abstrakcyjnych akademickich sporów - stanowią pożywkę dla najbardziej doniosłych pytań egzystencjalnych, które sobie zadajemy.

W trakcie Copernicus Festival będzie okazja poprzyglądać się przypadkowi z rozmaitych perspektyw - matematycznej i fizycznej, biologicznej, psychologicznej, filozoficznej i teologicznej. Głos zabiorą także literaci i artyści, którzy opowiedzą, w jaki sposób sztuka próbuje „oswoić przypadek“. Będzie to próba pokazania, jak nauka i sztuka mogą i powinny prowadzić dialog, szczególnie wtedy, gdy dotyczy on tak ważnych kwestii, jak przypadkowość we Wszechświecie i w ludzkim życiu.

Program festiwalu obejmować będzie kilka pasm. W paśmie „Wykłady gwiazd” wezmą udział światowej sławy naukowcy: Robert H. Frank - ekonomista z Cornell University, publicysta „New York Times”, Daniel Gilbert - psycholog z Harvard University, Jean-Pierre Lasota - astronom i fizyk teoretyczny, emerytowany profesor Obserwatorium paryskiego, Adam Zagajewski, Olga Tokarczuk oraz ks. prof. Michał Heller. W paśmie „Debaty” odbędą się rozmowy poświęcone takim zagadnieniom, jak determinizm w świecie fizycznym, istnienie wolnej woli, przypadek w procesie twórczym, przypadek w historii oraz rola przypadkowości i konieczności w filozofii. W paśmie „Śniadania mistrzów”, złożonym ze spotkań z wybitnymi intelektualistami, w mniej formalnej atmosferze można będzie zadać pytania o ich pracę i pasję. Gośćmi będą znani polscy akademicy, m.in. Władysław Stróżewski, Dorota Segda czy Czesław Porębski. W paśmie „Inventio: sztuka maszyn” zaprezentowane zostaną przykłady sztuki generowanej przez maszyny - i odwrotnie, sztuki oraz literatury inspirowanej przez współczesny wiek cyfrowy. Gościem będzie m.in. Albert Braque-Duran, twórca projektu „My artificial muse”, a serii miniwykładów poświęconych sztuce elektronicznej towarzyszyć będzie interaktywna wystawa o nurcie Glitch Art. Pasma „Perceptio” będzie z kolei poświęcone problemom, które powstają na

**Magiczny
Kraków**

styku nauki i innych dziedzin kultury – sztuk wizualnych, muzyki, poezji, a także naukowego ujęcia poczucia humoru – w dyskusji ze znanymi twórcami i aktorami kabaretów z udziałem Jerzego Fedorowicza, Joanny Kołaczkowskiej i Henryka Sawki.

Festiwalowi towarzyszyć będą wystawy i koncerty. Planowana jest wystawa informeli Tadeusza Kantora, koncert muzyki poważnej poświęcony muzyce serialnej, któremu towarzyszyć będzie wykład opisujący tę technikę kompozytorską, a także koncert muzyki popularnej w wykonaniu zespołu Pablopavo i Ludziki.

Copernicus Festival cieszy się ogromnym zainteresowaniem mediów oraz publiczności. Każda z festiwalowych edycji gromadzi około dziesięciu tysięczną publiczność, która uczestniczy w wydarzeniach popularyzujących ważne tematy naukowe.